

64584106

LEENS

Jas O

CANONICUM

3

BX1935

.R451

1755

v.3

c.1

200

23

JUS
CANONICUM
UNIVERSUM,
CLARA METHODO JUXTA TITULOS
QUINQUE LIBRORUM
DECRETALIU

In Quæstiones distributum, solidisque Responsionibus, &
Objectionum Solutionibus dilucidatum.

AUTHORE

R. P. F. ANACLETO
REIFFENSTUEL,

Ordinis Minorum S. Francisci Reformat. Provinciæ Bavaricæ Lectore Jubilato.

Editio Novissima, cui accessit

TRACTATUS DE REGULIS JURIS
CUM
REPERTORIO GENERALI TOTIUS OPERIS.
TOMUS TERTIUS.

ANTVERPIÆ,
Sumptibus SOCIETATIS.

M. DCCLV.

49413

JUS
CANONICUM
UNIVERSITATIS

UNIVERSITATIS SOCIETATIS

M. DCC. LXX.

PRÆFATIO

Authoris ad Lectorem.

CCCE benevole Lector, juvante Deo, in lucem publicam prodit Tertius Juris Canonici Tomus, in quo eundem modum, ordinem, stylum, claritatem, brevitate, ac doctrinæ securitatem, quem in primis duobus, quantum licuit, observare studui: omnia tamen, & singula dicta hujus Tertii Tomi Sancto Ecclesiæ Judicio, Censuræ, & Correctioni humillimè subjiciens.

Facultas & Censura Ordinarii.

CUm Juris Canonici Tomus Tertius Rev. P. Anaclæti Reiffenstuel, Ordinis Minorum S. Francisci Reformatorum Theologi Jubilati &c. à Theologis perlectus, nihil Fidei Orthodoxæ aut bonis moribus contrarium contineat, sed imò ob claram methodum, sententiarum gravitatem, & rationum subtilitatem Jus dicentibus, & in utroque Foro versantibus, apprime utilis futurus sit: ideò, ut publicam lucem videre possit, licentiam, & facultatem concedimus, ac impertimur. In quorum &c.

Frisingæ die 12. Septemb. 1706.

FRANCISCUS ANTONIUS BEGNUDELLIUS BASSUS,
SS. Theolog. Doctör, Canon. Capitul. S. Scholasticus,
Vicarius Generalis & Officialis.

Licentia & Approbatio Ordinis.

FR. Matthæus à Sancto Stephano, SS. Theologiæ Lector Jubilatus, ac Totius Ordinis S. P. N. Francisci Minister Generalis, & Servus; Dilecto nobis in Christo R. P. F. Anaclæto Reiffenstuel, Lectori Jubilato & Concionatori nostræ Reformatæ Provinciæ Baviaræ, salutem, & omne bonum.

CUm juxta Apostolicas, nostrique Ordinis Constitutiones, per idoneos Censores, revilum fuerit opus quoddam à Te compositum, cujus Titulus est: *Jus Canonicum juxta Titulos quinque Librorum Decretalium in Questiones distributum &c.* Tenore præsentium, ad Salutaris Obedientiæ meritum, facultatem Tibi impertimur, quatenus servatis servandis illud Typis mandare valeas.

Datis Romæ, die 10. Aprilis 1700.

FR. MATTHÆUS à S. STEPHANO
Minister Generalis.

De Mandato S. P. Reverendissimæ
Fr. Petrus ab Urbino, Secretarius Generalis.

Reiffenstuel Jus Can. Tom. III.

FACULTAS

Admodum Reverendi Patris Ministri Provincialis.

Cum à Reverendo Patre Anacleto Reiffensuel, Ord. Min. S. Francisci Reformato-
rum Provinciae Bavariae Ex-Custode, Lectore Jubilato, opus quoddam, cui Ti-
tulus: *Jus Canonicum juxta Titulos quinque Librorum Decretalium in Quaestiones distribu-
tum*, sit compositum; illudque à duobus Theologis jamjam sit revisum & approba-
tum, plurimumque recommendatum, & omnia, quae de Jure in Editione Librorum
sunt servanda, sint observata: tenore praesentium facultatem impertior, ut laudatissi-
mi hujus operis Tomus Tertius pro utilitate publica Typis mandari possit. Actum
Monachii 1. Septemb. 1706.

Fr. DAVID WINTHER, Ord. Min. S. Francisci
Reformat. Lector Jubilatus, Minister Provincialis.

Censura Theologica prima.

Cum Tertius Juris Canonici Tomus R. P. Anacleti Reiffensuel, Ord. Min. S.
Francisci Reformato-
rum Provinciae Bavariae Ex-Custode, Lectore Jubilato à primo & secundo in nullo degene-
ret, sed eandem Censuram idemque Encomium mereatur, hinc Censuram pro Pri-
mo & Secundo Tomo à me datam, pro hoc repetitam Volo, eumque praelo dignissi-
mum cenfeo. Monachii 1705.

Fr. FORTUNATUS HUEBER, Totius
Ordinis S. Francisci & Provinciae
Bavariae Pater.

Censura Theologica secunda.

Juris Canonici Tomum Primum & Secundum Reverendi Patris Anacleti Reif-
sensuel, Ord. S. Francisci Reform. Lectoris Jubilati sequitur hic Tertius Tomus;
qui quia continet in se materias nobilissimas statum praecipue Clericorum tum saecularium,
tum Regularium concernentes de eorum Beneficiis, Ecclesiis, Contractibus,
Feculio, Testamentis, ac Decimis &c. Et quantum ad Strylum, methodum, doctrinae
perspicuitatem, soliditatemque à prioribus in nullo degenerat, sed illis simillimus ex-
tat; atque insuper Orthodoxae fidei, bonis moribus, sacris Canonibus, œcumenicis
Conciliis, summorum Pontificum Constitutionibus, ac sacrarum Congregationum
Decretis & Declarationibus per omnia consonat, nec conscientias vel sententias laxat,
aut laxitates fovet. Ideo dignissimum censui, ut ad communem Omnium, sin-
gulariter in foro Ecclesiastico versantium, juri Sacro operam navantium commo-
ditatem in lucem prodeat, juriisque publici fiat. Datum Landshuti die 27. Julii A.
1706.

Fr. FLORIDUS MOSMILLER, Ord. Min.
S. Francisci Reform. Lector Jubil. & Pro-
vinciae Custos actualis.

ELEN-

ELENCHUS TITULORUM, PARAGRAPHORUM, ET QUESTIONUM,

In Tomo Tertio Juris Canonici Universi contentorum.

TITULUS I.

De Vita, & Honestate Clericorum.

§. I.

De Nomine, & Dignitate Clericorum.

- Quaestio I. Unde Clerici sic dicantur; &
quae sit dignitas Clericatus? Pag. 2
II. Quot modis Clericorum nomen ac-
cipiatur, quique eo comprehendantur? 3
III. Utrum Erenitae veniant nomine Clericorum? 4

§. II.

De Honestate vitae Clericalis in genere, & quoad
nonnulla in specie.

- Quaestio I. Ad quam generatim vitae, mortisque
honestatem Clerici obligentur? 6
II. Sub qua obligatione Clerici teneantur castè vi-
vere? 7
III. Qua ratione sit prohibitus, praesertim Clericis,
accessus ad Moniales alloquendas? 8
IV. Qualiter, quibusque sub poenis Clerici abstinere
teneantur à crapula, & ebrietate? Ibid.
V. Quid sacri Canonis statuunt circa avaritiam, præ-
cipue Clericis fugiendam? 9

§. III.

De Obligatione Clericorum deferendi Habitum, &
Tonjuram, hujusque forma.

- Quaestio I. An, & sub qua obligatione Clerici tenentur
deferre habitum, & tonsuram Clericalem? 10
II. Utrum Clerici Minoritatis non deferentes habi-
tum & tonsuram, gaudeant privilegio Fori, &
Canonis? 11
III. Quid dicendum de Tonsura Clericorum, for-
maeque ipsius? 13

§. IV.

De qualitate Habitûs Clericalis, & poenis cum non
deferentium.

Reiffensuel Jus Can. Tom. III.

- Quaestio I. Qualem habitum Jura praescribant, vel
prohibeant Clericis? 15
II. Quae requirantur ad conservandam debitam qua-
litem, sive decentiam vestium Clericalium? 16
III. Quae sint poenae Clericorum non deferentium ha-
bitum, & tonsuram Clericalem? Ibid.

§. V.

Qualiter prohibitus sit Clericis, gestare arma, &
exercere negotiationes, Ludosque Theatrales?

- Quaestio I. An, & quâ ratione Clericis sit prohibi-
tum, arma gestare? 18
II. An, & sub quibus poenis prohibitus sit Clericis
exercere negotiationes saeculares? 19
III. Utrum Clericis liceat exercere Ludos Theatra-
les, aut eisdem interesse? 21

TITULUS II.

De Cohabitatione Clericorum & Mulie-
rum.

§. I.

De Vitanda Clericis cohabitatione Mulierum, & con-
cubinato, hujusque poenitione.

- Quaestio I. Qualiter, & quibuscum mulieribus, pro-
hibita sit Clericis cohabitatio? 22
II. Quid sit Concubinatus, & quomodo probetur,
fiatque notorius? 23
III. Quomodo procedendum sit contra Clericos, qui
publicè dicuntur habere concubinas; sed citati,
atque examinati, id negant? 24

§. II.

De Poenis Clericorum concubinariorum, aut simplicem
fornicationem committentium.

- Quaestio I. Quae sint poenae Clericorum concubina-
riorum, aut suspectam cum mulieribus conver-
sationem habentium? 25
II. An Clericus concubiniarius sit suspensus, sive
quae ab aliis vitandus in Divinis? 27
III. An dentur aliae adhuc Clericorum concubinario-
rum poenae? 28

ELENCHUS.

IV. Quali poena puniendus sit Clericus, in Sacris Ordinibus constitutus propter simplicem fornicationem absque qualitate concubinitus? 28

TITULUS III.

De Clericis conjugatis.

§. I.

De Contractu matrimoniali Clericorum, & amissione Beneficiorum inde secuta.

Quaestio I. Quinam Clerici possint, vel non possint, matrimonium contrahere? 30
II. Utrum Clerici contrahendo matrimonium perdant Beneficia prius habita; & quomodo? 31

§. II.

De Privilegiis Clericorum Conjugatorum.

Quaestio I. Utrum Clerici conjugati, in Ordinibus minoribus constituti, gaudeant privilegiis Clericis? 33
II. An Clericus conjugatus ad superiores Ordines promoveri valeat? 34
III. Utrum Clerici conjugati possint habere beneficium Ecclesiasticum? 35

TITULUS IV.

De Clericis non residentibus in Ecclesia, vel Praebenda.

§. I.

Præmittuntur generalia de Residentia Clericorum Beneficiorum.

Quaestio I. Quid sit Residere in Ecclesia, vel Praebenda; quibusque modis contingat? 37
II. Utrum omnia beneficia residentiam exigant, & quo jure? 38
III. Quomodo intelligendum sit iuramentum, de continua personali residentia præstitum? 39
IV. Quæ spectato Jure communi sint poenæ Clericorum in suis Beneficiis debite non residentium; & quomodo contra eos sit procedendum? Ibid.

§. II.

De Residentia Episcoporum.

Quaestio I. Ubi, & qualiter Episcopi residere teneantur? 41
II. Utrum aliquando, & quanto tempore liceat Episcopis abesse à sua Ecclesia? 42
III. Quæ sint causæ legitimæ, excusantes Episcopos à residentia corporali? 43
IV. Quæ sint poenæ Episcoporum non residentium? 44

§. III.

De Residentia Parochorum, aliorumque Curatorum.

Quaestio I. Quidnam generatim circa residentiam Parochorum, aliorumque Curatorum inferiorum, & non residentium poenas statuerit Concilium Tridentinum? 46
II. Utrum Parochus, vel alius Curatus possit abesse à sua Parochia cum vel sine licentia sui Episcopi;

& quanto tempore? 47
III. Utrum Parochi præcepto residentiae personalis satisfaciant, fructusque faciant suos, qui resident quidem in Parochiali; non tamen per se exercent Officium Parochiale, sed solummodo per Capellanos, sive Cooperatores suos? 50
IV. Ex quibus causis possit Parochus abesse, suæque Ecclesiae deseruire per Vicarium? Ibid.
V. An propter pestem grassantem, vel hostilem incursum exuletur Parochus à residentia personali? 52

§. IV.

De Residentia Canonicorum, & Clericorum simplex Beneficium habentium.

Quaestio I. Quâ ratione Canonici Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum residere teneantur? 53
II. An, & qualiter liceat Canonicis per singulos annos trimestri abesse? 54
III. Quæ sint causæ Canonicos à personali residentia excusantes, quæque poenæ debito tempore non residentium? 55
IV. Quid dicendum de residentia Clericorum, simplex duntaxat Beneficium habentium? 56

§. V.

Utrum Beneficarii ratione Studiorum, vel ob servitium Episcopi, aut vi consuetudinis excusentur à residentia?

Quaestio I. Utrum ratione Studiorum liceat Clericis abesse à suis Beneficiis, atque interim horum fructibus gaudere? 57
II. An, & qualiter Canonici, alique Clerici in servitio Episcopi constituti, excusentur à residentia? 59
III. Utrum consuetudo contraria excuset à residentia in Beneficiis, ejusque obligationem tollat? 60

§. VI.

De Distributionibus quotidianis, earumque Constitutione, ac licita perceptione.

Quaestio I. Quid intelligatur nomine Distributionum quotidianarum; & unde sint deducendæ; & cur? 61
II. Quinam Canonici validè ac licitè percipere possint præsentias, seu distributiones quotidianas? 62
III. Ad quos spectent distributiones quotidianæ, amissæ per Canonicos non intercessentes Officiis Divinis? 63

§. VII.

De Casibus, in quibus Canonici absentes lucentur Distributionibus quotidianis.

Quaestio I. Utrum aliquando, & præsertim ratione infirmitatis, Canonici à Choro absentes lucentur distributionibus quotidianis? 65
II. An, & quando Canonicis ob rationabilem corporalem necessitatem, vel evidentem Ecclesiae utilitatem absentibus debeantur distributiones quotidianæ? 66
III. An præter dictos tres casus, cap. un. h. t. in 6. expressos, dentur nonnulli alii, in quibus Canonici

ELENCHUS.

nonici justè de causâ absentes lucentur distributionibus quotidianis? 67

TITULUS V.

De Præbendis & Dignitatibus.

§. I.

De Natura Præbendæ, ac Beneficii Ecclesiastici, hujusque requisitis.

Quaestio I. Quid nomine Præbendæ intelligatur, præsertim in Rubrica hujus Tituli? 69
II. Quid sit Beneficium Ecclesiasticum? Ibid.
III. Quæ sint requisita, seu qualitates, ex quibus cognoscantur beneficia Ecclesiastica? 70

§. II.

De multiplici divisione Beneficiorum: ubi plura de Beneficio manuali.

Quaestio I. Quotplex sit Beneficium Ecclesiasticum? 71
II. Quid sit dicendum de Beneficiis manualibus, & an sint Beneficia propriè dicta? 74

§. III.

Quid sit Canonica, Vicariatus, Commenda, Præstimonium, ac Pensio: & an hæc veniant nomine Beneficii Ecclesiastici?

Quaestio I. Quid sit Canonica, & an veniat nomine Beneficii? 77
II. Quid dicendum sit de Vicaria, & Capellania; & an sit Beneficium propriè dictum? 78
III. Quid sit Commenda, & an Beneficium propriè dictum? 79
IV. Quid sit Præstimonium, & an censeatur esse Beneficium? Ibid.
V. Quid, & quotplex sit Pensio; & an veniat nomine Beneficii Ecclesiastici? 80

§. IV.

De erectione Beneficiorum, nec non qualitatibus in lumine foundationum apposis.

Quaestio I. Quæ requirantur ad erectionem Beneficii Ecclesiastici? 82
II. Quid dicendum sit de qualitatibus, sive conditionibus, in lumine foundationis Beneficii per fundatorem apposis? Ibid.
III. Utrum per clausulas generales derogatorias, in literis Apostolicis contentas, Non obstantibus statutis &c. censeatur derogatum qualitatibus in lumine foundationis requisitis? 84

§. V.

De collatione Beneficiorum: ubi plura de collatione Ecclesiarum Parochialium per concursum.

Quaestio I. Quibus modis generatim conferantur beneficia Ecclesiastica? 85
II. Quæ requirantur ad legitimam provisionem, seu collationem Beneficiorum? Ibid.
III. Quibus conferenda sint beneficia Ecclesiastica? 86
IV. Quid dicendum de Collatione Parochialium Ecclesiarum per formam concursus? Ibid.

§. VI.

De Potestate conferendi Beneficia respectu Papæ, ejusque Legati: ubi & de Mandatis Apostolicis de providendo.

Quaestio I. An, & quibus modis Papa possit, ac soleat conferre beneficia Ecclesiastica? 88
II. An, & qualiter potestas conferendi Beneficia vacantia, devolvatur ab inferioribus ad Papam? 89
III. Quid & quotplex sit Mandatum Apostolicum super collatione Beneficiorum? 90
IV. Utrum Legatus Sedis Apostolicæ, putà, Legatus à latere, vel etiam Nuntius Apostolicus possit conferre Beneficia, quæ in Provincia sibi decreta tempore suæ legationis vacant: aut imposterum vacatura, suæ valeat reservare collationi? 91

§. VII.

De potestate conferendi Beneficia respectu Episcoporum, Capituli Sede vacante, Vicarii Generalis, & Collegii.

Quaestio I. An & qualiter Episcopo competat collatio Beneficiorum? 91
II. Utrum Capitulum sede vacante possit conferre Beneficia? 92
III. An Capitulum sede vacante possit recipere designationes Beneficiorum? 93
IV. Quid juris competat Vicario Generali Episcopi circa collationem Beneficiorum? 94
V. Quid juris, quando præsentatio spectat ad Ecclesiam aliquam Collegiatam? Ibid.

§. VIII.

De pluralitate, & incompatibilitate Beneficiorum.

Quaestio I. Utrum pluralitas Beneficiorum sit prohibita; & cur? 95
II. In quibus casibus plura Beneficia Ecclesiastica simul licitè retineantur? Ibid.
III. Unde generatim conflurgat incompatibilitas Beneficiorum? 96
IV. Utrum quis ratione longævæ consuetudinis vel dispensationis, possit obtinere, atque retinere plura Beneficia, haud obstante, quòd unum eorum jam sufficiat ad honestam ipsius sustentationem? 97
V. Quodnam beneficium censeatur sufficiens ad honestam Clerici sustentationem, sique inducat incompatibilitatem cum alio beneficio obtinendo? 98
VI. Quæ beneficia censeantur de se compatibilia, vel incompatibilia? 99
VII. Quænam beneficia intelligantur esse sub eodem tecto, simulque uniformia & incompatibilia? Ibid.

§. IX.

De dispensatione, & consuetudine circa pluralitatem Beneficiorum.

Quaestio I. Utrum Papa, quibusque ex causis, possit dispensare in pluralitate Beneficiorum? 101
II. Quomodo intelligi debeat dispensatio facta super Beneficiis, ac præsertim super pluralitate ipsorum? 102
III. Utrum Episcopus possit dispensare in pluralitate Beneficiorum? 103

ELENCHUS.

- IV. An Episcopus habenti duo Beneficia, etiam simplicia, & ad honestam Clerici sustentationem non sufficientia, possit sua autoritate ordinaria conferre tertium? 104
 V. Utrum per longævam consuetudinem induci possit, ut quis plura simul Beneficia obtinere atque retinere valeat? 105

§. X.

De vacatione Beneficiorum per affectuonem alterius incompatibilis.

- Quæstio I. Qua ratione à Sacris Canonibus successivè statutum fuerit, ut per receptionem secundi Beneficii incompatibilis vacaret prius? 106
 II. Utrum collatio secundi Beneficii incompatibilis sit valida? 108
 III. An & quomodo receptio Beneficii incompatibilis, inducat vacationem prioris? Ibid.
 IV. An per receptionem tertii Beneficii incompatibilis vacent omnia priora, quæ quis ex legitima dispensatione antea obtinebat? 110
 V. Utrum is, qui secundum Beneficium unà cum primo incompatibili simul retinere præsumperit, privetur utroque? 111

§. XI.

De requisitis ad vacationem ipso jure Beneficiorum incompatibilium, horumque dimissione, & collatione.

- Quæstio I. Utrum factâ assentione, vel saltem collatione secundi incompatibilis, illicò vacet ipso jure præhabitu Beneficium; vel quæ alia ad hoc requirantur? 112
 II. Quomodo post assentionem posterioris Beneficii incompatibilis, sit dimitendum prius Beneficium? 113
 III. Qualiter, & sub quâ obligatione conferendum sit Beneficium vacans ob assentionem alterius incompatibilis? 114

§. XII.

De variis modis, quibus Beneficia ipso jure vacare dignoscuntur, ubi & de vacatione ipsorum per sententiam.

- Quæstio I. Quibus modis generatim Beneficia Ecclesiastica ipso jure vacare dignoscantur? 115
 II. Quid dicendum de vacatione Beneficiorum per sententiam, & qualiter hæc differat à vacatione eorundem ipso jure? 118

§. XIII.

De Reservatione Beneficiorum in genere.

- Quæstio I. Quid & quotuplex sit Reservatio beneficiorum? 120
 II. Cur Reservatio quorundam Beneficiorum facta fuerit? Ibid.
 III. Utrum Reservatio beneficiorum sit favorabilis, vel odiosa? 121
 IV. An dentur aliqua Beneficia, quæ sub reservationibus etiam generalibus, nulla de ipsis facta mentione specialiter non comprehenduntur? 122

§. XIV.

De Beneficis affectis, & Appositione manûs Papæ.

- Quæstio I. Quæ Beneficia censentur affecta; & an differant à reservatis? 124
 II. Quid sit Appositio manûs Pontificiæ, causans affectuonem Beneficiorum, quibusque modis contingat? 125
 III. Utrum ex appositione manûs Papæ inducatur affectio, quando exinde resularet præjudicium Concordatorum v. g. Germaniæ, Franciæ? 126
 IV. An etiam loquendo de Beneficiis, quæ juxta Concordata, præsertim Germaniæ vacant in mensibus Pontificiis, ac per Papam ob vitium subreptionis, vel inhabilitatem Provisi, invalidè collata fuerunt, cesset affectio Beneficiorum; adeò ut appositio manûs Pontificiæ non obstat, quo minùs post tempus in Concordatis præfixum (putà, post lapsum unius trimestris, loquendo de Concordatis Germaniæ) talia Beneficia per Collatores inferiores licitè, ac validè conferri possint? 126

§. XV.

De Beneficiis apud Sedem Apostolicam seu in Curia vacantibus, aliisque collationi Papæ specialiter reservatis.

- Quæstio I. An idem sit, Beneficium vacare apud Sedem Apostolicam, vel in curia? 128
 II. Unde, & cur reservatio Beneficiorum apud Sedem Apostolicam, seu in curia vacantium, fuerit introducta? 129
 III. Utrum post lapsum unius mensis, Beneficia apud Sedem Apostolicam vacantia possint conferri per inferiores? 130
 IV. Quid dicendum de reservatione Beneficiorum vacantium in curia, juxta c. *Præsentis de Præbend. in 6.* 131
 V. Ubinam Curia Romana, in ordine ad colligendam exinde reservationem Beneficiorum, censetur existere? Ibid.
 VI. Quæ alia Beneficia spectato jure communi specialiter collationi Papæ sint reservata? 132
 VII. An dentur aliqua alia Beneficia ad collationem solius Papæ pertinentia? 133

§. XVI.

De regulis Cancellariæ, ac Tenore modernarum.

- Quæstio I. Quid sint Regulæ Cancellariæ, cur sic dicantur, quo tempore ortum habuerint? 134
 II. A quo tempore Regulæ Cancellariæ obligare incipiant, & quamdiu obligent? Ibid.
 III. Cujus tenoris esse soleant modernæ Regulæ Cancellariæ? 135

REGULÆ.

Ordinationes, & Constitutiones Cancellariæ Apostolicæ, novissimæ. Ibid.

§. XVII.

Solvuntur varia dubia circa Regulæ Cancellariæ: ubi & de Intrusis in Beneficio.

- Quæstio I. An & qualiter in judicio producendæ sint regulæ Cancellariæ? 147
 II. Utrum per clausulam generalem, *Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis*, censetur derogatum Regulis Cancellariæ? Ibid.
 III. Qualiter juxta Regul. g. Cancellar. initium mensium

ELENCHUS.

- sum sit computandum, præsertim incidente vacatione Beneficii in noctem ultimam mensis? 148
 IV. Utrum Beneficium vacans in mense Ordinarii, possit per hunc conferri, stante illius vacaturâ in mense Pontificio? 149
 V. Quis censetur *Intrusus in Beneficio*; qualesque sint effectus intrusionis? 150

§. XVIII.

De Concordatis Germaniæ.

- Quæstio unica. Quæ sint concordata Germaniæ, & cur, & quando erecta? 152

§. XIX.

Solvuntur variae quæstiones circa Concordata Germaniæ.

- Quæstio I. Utrum Concordata Germaniæ quoad reservationes Beneficiorum favorabiliora sint Germanis, seu horum collatoribus ordinariis, quàm Regulæ Cancellariæ? 155
 II. Utrum Concordata Germaniæ ex toto derogent Regulis Cancellariæ? 156
 III. Utrum Concordatis Germaniæ possit opponi præscriptio, aut exceptio de non usu ipsorum? Ibid.
 IV. Quæ Beneficia cadant sub reservatione Pontificia vi Concordatorum Germaniæ? 157
 V. Quanam Beneficia sub memorata alternativa mentionem in Concordatis Germaniæ comprehenduntur? 158
 VI. Quid Juris, si Beneficio vacante in mense Pontificio, eidem intra tres menses non provideatur per Papam? Ibid.

§. XX.

De primis precibus Imperatoris.

- Quæstio I. An & qualem potestatem porrigendi Primas preces ad Beneficia habeat Imperator? 160
 II. Utrum Neo-Electus Imperator jam ante approbationem Papæ, possit uti Indulto interponendi Primas preces pro assentione Beneficiorum? 161
 III. Ad quæ Beneficia virtute Indulti Apostolici possit Imperator Neo-Electus Primas preces, seu nominationes porrigere? Ibid.
 IV. An Imperator eandem personam, porrectis Primis Precibus, possit nominare ad plura Beneficia? 162
 V. Infra quod tempus teneatur Precilla acceptare beneficium vacans; & quid, si intra illud negligat istud accipere? 163
 VI. An Precilla post acceptatum semel Beneficium possit variare, & ab illa acceptance tacitè, vel etiam expressè resiliendo, petere secundum Beneficium vacans, nullique adhuc debitum? Ibid.
 VII. Quid dicendum de Executoribus Primarum Precum per Imperatorem deputandis? 164

TITULUS VI.

De Clerico ægrotante, vel debilitato.

§. I.

Solvuntur varia dubia de Clericis ægrotantibus: ubi & de Salario famulorum infirmorum.

- Quæstio I. Utrum Clericus Beneficiatus, qui ob perpetuam infirmitatem munera sui Beneficii peragere nequit, Beneficio aut fructibus ipsius privari possit? 165
 II. Utrum reverè famulis infirmis Salarium sit præstandum pro eo tempore quo ægrotant? Ibid.
 III. An Clerici ob infirmitatem incurabilem possint compelli ad Coadjutorem admittendum, vel etiam ad cedendum Beneficio, si idcirco nequeant amplius fungi officio suo? 167
 IV. Utrum perpetuò ægrotantes, aut aliàs debilitati, possint ad Sacros ordines promoveri, aut in ordinibus jam susceptis ministrare? Ibid.

§. II.

De Coadjutoribus Clericorum ægrotantium.

- Quæstio I. Quid & quotuplex sit Coadjutor, & Coadjutoria? 168
 II. Quis dari possit Coadjutor? 169
 III. Ex quibus causis dandus sit Coadjutor? Ibid.
 IV. A quo dari possit Coadjutor? 170
 V. Quod sit Officium Coadjutoris? & quæ potestas ipsius? 171
 VI. Cujus expensis alendus sit Coadjutor? Ibid.
 VII. Quando expiret Officium Coadjutoris? 172

TITULUS VII.

De Institutionibus.

§. I.

De Divisione Institutionis ut sic, ejusque requisitis: ubi & de examine Institutorum in Beneficiis.

- Quæstio I. Quid, & quotuplex sit Institutio? 173
 II. Quæ requirantur ad Institutionem Canonicam? 174
 III. Utrum præsentatus à Patrono sit necessariò instituendus in Beneficio? Ibid.
 IV. An præsentati à Patronis, aliisque instituendi in Beneficiis, antè debeant examinari? Ibid.

§. II.

De illis quibus competit Institutio collativa, auctorizabilis, & corporalis Beneficiorum.

- Quæstio I. Quibus competat Institutio collativa Beneficii? 176
 II. Ad quem pertineat Institutio auctorizabilis, atque hæc præscriptio acquiri possit? 177
 III. Ad quem pertineat Institutio corporalis in Beneficiis? 178
 IV. Qui soleant esse ritus Institutionis corporalis, seu investituræ in Beneficiis? Ibid.
 V. Utrum institutus quoad titulum in Beneficio possit possessionem ejus propria autoritate apprehendere? 179

§. III.

De instituendis Beneficiis, jurèque eorum per institutionem acquisito: ubi & de institutione, ac Dispensatione sui ipsius.

- Quæstio I. Quinam sint instituendi in Beneficiis? 181
 II. Quot sint instituendi in Collegiis Clericorum, aut in Monasteriis Regularium recipiendi? Ibid.
 III. Intra quod tempus debeat fieri Institutio præsentatorum in Beneficio? 182
 IV. Qua-

ELENCHUS.

- IV. Quale jus acquiratur presentatis, atque institutis in Beneficio Ecclesiastico? 182
 V. Utrum is, ad quem spectat collatio Beneficii possit se ipsum instituire? 184

TITULUS VIII.

De Concessione Præbendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

§. I.

De triplici vacatione Beneficiorum, & ob quam ipsarum Beneficia conferri possint ac debeant?

- Quæstio I. Quibus modis generatim intelligantur vacare beneficia Ecclesiastica? 186
 II. Qualiter oporteat vacare Beneficia, ut aliis conferri possint ac debeant? Ibid.
 III. An Beneficium de jure duntaxat vacans impetratur à Papa, teneatur facere mentionem de possessione alterius? Ibid.

§. II.

De concessione, ac promissione Beneficiorum non vacantium: ubi & de Canonicis Supernumerariis.

- Quæstio I. An Beneficium nondum vacans concedi vel saltem promitti valeat? 188
 II. An & qualiter, præmissis non obstantibus, possint recipi Canonici supernumerarii cum expectatione futuræ Præbendæ? Ibid.
 III. Utrum Canonici supernumerarii debeant habere stallum in Choro, vocem in Capitulo, & distributiones quotidianas? 190

§. III.

De Gratiis expectativis, Reservationibus mentalibus, & nonnullis aliis.

- Quæstio I. Quid sint gratiæ expectativæ, atque Reservationes mentales; & qualiter prohibentur? 191
 II. Utrum in Ecclesiis non numeratis locum habeat vacatio Præbendarum, atque devolutio potestatis eadem conferendi ad Superiorem? 192
 III. Utrum Collator Ordinarius, seu habens potestatem conferendi, possit alteri tradere potestatem conferendi Beneficium vacans, vel proxime vacaturum? Ibid.

TITULUS IX.

Ne Sede vacante aliquid innovetur.

§. I.

De Sede vacante, ejusque duratione, atque intellectu præsentis Rubricæ.

- Quæstio I. Quid intelligatur nomine Sedis vacantis? 193
 II. Quamdiu duret vacatio Sedis Episcopalis, alteriusque Beneficii Ecclesiastici? 194
 III. Quomodo regula præsentis Rubricæ, Ne Sede vacante aliquid innovetur, sit intelligenda? Ibid.

§. II.

De Jurisdictione capituli Sede vacante.

Quæstio I. An & qualiter jurisdictione Episcopi mortui devolvatur ad Capitulum Sede vacante? 195
 II. Qualiter intelligendum sit, quod Capitulum Sede vacante succedat in Jurisdictione Episcopi? 195

III. Quinam sint præcipui casus specialiter excepti, in quibus Capitulum Sede vacante non succedit Episcopo? 198

IV. Utrum extra casus proximè dictos valeat contractus per Capitulum Sede vacante initus de rebus Ecclesiæ vel Episcopatus? Ibid.

V. Utrum valeat iudicium habitum contra Ecclesiam vacantem? Ibid.

§. III.

Solvuntur alia dubia de jurisdictione Capituli Sede vacante.

Quæstio I. An Capitulum Sede vacante succedat Episcopo mortuo in illis, quæ hinc jure speciali competebant? 200

II. Utrum, & quando Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in potestate dispensandi? Ibid.

III. In quibus aliis casibus Capitulum Sede vacante succedat vel non succedat in Episcopali jurisdictione? 202

IV. An Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in dandis indulgentiis? 203

TITULUS X.

De his, quæ fiunt à Prælati sine consensu Capituli.

§. I.

De consensu, & consilio Capituli; & quando requiratur ad acta Prælatorum.

Quæstio I. In quo differat consensus à consilio? 204

II. In quibus casibus, seu negotiis, generatim requiratur consensus Capituli? 205

III. In quibus casibus in specie de jure communi requiratur consensus Capituli? 206

IV. Utrum in præmissis casibus valeat consuetudo non requirendi consensum Capituli? 207

V. Quenam negotia per Episcopum expediri debeant cum consilio Capituli? Ibid.

§. II.

Utrum Prælati absque consensu Capituli possint repudiare Legatum factum Ecclesiæ, præsertim de rebus immobilibus?

Quæstio unica. 208

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majori parte Capituli.

§. I.

De Capitulo, ejusque convocazione.

Quæstio I. Quid nomine Capituli intelligatur, quique ad illud spectare dignoscantur? 212

II. An Appellatione Capituli veniat Prælati? Ibid.

III. Ad quem spectet convocatio Capituli, quique ad illud sint vocandi? 213

§. II.

ELENCHUS.

§. II.

De actis Capitularibus, horumque requisitis, & valore.

Quæstio I. Quanam concurrere debeant, ut aliquid censeatur Capitulariter actum à toto Capitulo, firmitatemque obtineat. 214

II. Utrum ad valorem actuum Capitularium in omnibus prorsus casibus requiratur, atque sufficiat consensus majoris & sanioris partis capituli? 215

III. Quâ ratione salvetur dispositio cap. ult. h. t. 216

IV. An Capitulum possit ferre interdictum locale sine consensu Episcopi? 217

TITULUS XII.

Ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur.

§. I.

De Diminutione Beneficiorum per impositionem oneris: ubi & de Annatis.

Quæstio I. Quot modis diminutio beneficiorum Ecclesiasticorum accidere possit? 218

II. Quomodo per impositionem oneris fiat, si que illicita diminutio beneficiorum Ecclesiasticorum? Ibid.

III. Utrum præmissis non obstantibus possit Episcopus, vel alius Collator, redditus vacantis Beneficii sibi reservare? 219

IV. Utrum à noviter receptis, seu admittis ad possessionem Canonicatus, seu alterius Beneficii, possit aliquid exigi, saltem existente statuto, vel consuetudine longæva? Ibid.

V. Quid dicendum de Annatis, eorumque constitutione, & solutione? 220

§. II.

De Divisione, Dismembratione, & Suppressione Beneficiorum.

Quæstio I. Quid sit, & qualiter illicita existat Divisio Beneficiorum? 221

II. Quid sit Dismembratio Beneficii, & an, & quomodo illicita? Ibid.

III. Quid sit suppressio Beneficii, & quomodo illicita? 222

§. III.

De unione Beneficiorum, & Conditionibus ad eam requisitis.

Quæstio I. Quid, & quotuplex sit unio Beneficiorum, quibusque modis fiat? 223

II. A quo possint fieri uniones Beneficiorum? 224

III. Quenam conditiones, sive solemnitates requirantur ad faciendam unionem Beneficiorum? 226

IV. Utrum ad valorem unionis Beneficiorum, etiam requiratur consensus Rectoris Ecclesiæ? 227

§. IV.

De pensionibus, harumque constitutione.

Quæstio I. Utrum non obstante Rubrica præsentis Tituli, Pensiones in collatione Beneficiorum reservari possint? 228

- II. An Episcopus possit Beneficio imponere Pensionem transmissibilem in Successorem, seu ad vitam ipsius Pensionarii? 229
 III. Utrum sit licitum resignare Beneficium Ecclesiasticum, reservatâ annuâ pensione? 230

TITULUS XIII.

De rebus Ecclesiæ alienandis, vel non.

§. I.

De nomine Alienationis, rebusque Ecclesiæ alienari prohibitis.

Quæstio I. Quid nomine Alienationis intelligatur? 232

II. Quales res Ecclesiarum prohibitum sit alienare? Ibid.

III. Quanam censeantur Res immobiles, ita ut alienari prohibeantur? Ibid.

IV. Quanam dicantur mobilia pretiosa, ita, ut alienari nequeant? 233

§. II.

De causis, & solemnitatibus Juris ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requisitis.

Quæstio I. Quæ generatim requirantur ad legitimam alienationem rei immobili, vel mobilis pretiosæ Ecclesiarum? Ibid.

II. Quotuplex sit justa causa alienandi res Ecclesiasticas? 234

III. Qualis solemnitas requiratur ad alienationem rerum Ecclesiasticarum? Ibid.

IV. An prædictæ solemnitates requirantur in quorumcunque rerum Ecclesiasticarum alienatione? 235

V. An requirantur præfatæ solemnitates juris, si alienatio ab una Ecclesia fiat alteri Ecclesiæ? 237

§. III.

De nullitate, revocatione, actionibus pensisque ex alienatione contra formam Juris attentata consurgentibus.

Quæstio I. Qualiter alienatio rerum Ecclesiasticarum sit nulla? 238

II. Quid agendum, si Ecclesia per alienationem, seu quemcunque contractum, fuit graviter læsæ? Ibid.

III. Quotuplex actio competat Ecclesiæ per illegitimam rerum suarum alienationem graviter læsæ? 239

IV. Quæ sint poenæ malè alienantium bona immobilia, vel pretiosa Ecclesiarum? Ibid.

TITULUS XIV.

De Precariis.

Quæstio I. Quot modis sumatur Precarium? 240

II. Quid sit Precarium, & quomodo differat à Donatione, & Commodato? 241

III. Quid sint Precariæ, & quomodo differant à Precario? Ibid.

IV. Utrum ad concessionem Precariorum requirantur solemnitates juris, cæteroquin ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requisitæ? 242

V. Quando expiret Precarium, vel Precaria? Ibid.

VI. Qualis detur actio ex Precariis? Ibid.

TITULUS

ELENCHUS.

TITULUS XV.

De Commodato.

§. I.

De natura Commodati, rebusque, quae commodari possunt, & Obligationibus Commodatarii.

- Quaestio I. Quid sit Commodatum, & quomodo differat à cæteris contractibus? 243
- II. Quae res aliis Commodari possint? Ibid.
- III. Quae sint obligationes Commodatarii? 244

§. II.

De divisione culpæ juridicæ, seu civilis: & ex qua teneatur Commodatarius?

- Quaestio I. Quid, & quotuplex sit culpa juridica seu civilis? Ibid.
- II. Ex qua culpa teneatur Commodatarius? 245

§. III.

De Obligatione Commodatarii ex casu fortuito: ubi etiam de actionibus Commodati.

- Quaestio I. Utrum Commodatarius teneatur de casu fortuito, quo res commodata perit? 246
- II. Quid juris, si res commodata, & remissa, perit culpa, vel etiam dolo Nuntii? Ibid.
- III. Quae actiones oriuntur ex Commodato? Ibid.

TITULUS XVI.

De Deposito.

§. I.

De natura, & Divisione Depositii, atque obligationibus Depositarii.

- Quaestio I. Quid & quotuplex sit depositum? 247
- II. Quae sint obligationes Depositarii? 248
- III. An, & qualiter Depositarius teneatur repositenti Depositum restituere absque mora? Ibid.
- IV. Ex qua culpa Depositarius teneatur? 249

§. II.

De probatione doli, & aliis Depositum concernentibus.

- Quaestio I. An, & quomodo dolo Depositarii, vel Commodatarii &c. probetur? 250
- II. Utrum Depositarius, vel Commodatarius teneatur potius salvare res Depositatas, & Commodatas, quam proprias, quando utraque ob casum fortuitum, v. g. ob exortum incendium, salvare non possit? 251
- III. Qualiter probetur Depositum, vel Commodatum casu fortuito fuisse amissum? Ibid.
- IV. Utrum Ecclesia, vel Monasterium teneatur ex deposito facto penes Clericum, seu Rectorem Ecclesiae aut Monasterii, quod postmodum dolo, vel culpa istius perit? 252
- V. Quotuplex actio oriatur ex Deposito. Ibid.

TITULUS XVII.

De Emptione & Venditione.

§. I.

De Natura, seu substantia Emptionis, & Venditionis, ac requisitis ad eam.

- Quaestio I. Quid sit Emptio, & Venditio; & an unum, vel duplicem importet contractum? 253
- II. Quænam requirantur ad essentiam, seu substantiam Emptionis, & Venditionis? Ibid.
- III. An etiam Emptionis, & Venditionis, vel potius alius sit contractus, si Emptor partim pecuniam, partim aliam certam rem loco integri pretii pro merce pacificetur? 254

§. II.

De iis, qui emere & vendere: Item de rebus quæ emi, vendique possunt, aut debent.

- Quaestio I. Quinam emere, & vendere possint, vel non possint? 255
- II. An aliquando emere, vel vendere quis etiam debeat, & ad id invitatus cogi possit? 256
- III. Quænam res emi, vendique possint? 257

§. III.

De quibusdam Venditionibus in specie: Officiorum videlicet, Nominum, ac Hereditatis.

- Quaestio I. An, & quomodo vendi emique possint officia publica? v. g. Praefecti, Cancellarii, Vicedomini &c. 258
- II. An & quomodo emi vendique queant Nomina? Ibid.
- III. Utrum Nomina v. g. debita, aut Chyrographa certa mille florenorum post annum solvendorum, de praesenti emi possint minori pretio v. g. octingentis, aut nongentis florenis? 259
- IV. An & qualis Hereditas vendi, & emi possit? 260
- V. Quænam nomine hereditatis venditæ veniant, ita ut ad emptorem transeant? 261

§. IV.

De Venditione rei alienæ, praesertim furtivæ.

- Quaestio I. An & qualiter vendi, emique valeat res aliena? 262
- II. Quos effectus pariat valida venditio rei alienæ? Ibid.
- III. An, quid, & cui restituere debeat emptor, si in notitiam venit, rem à se emptam esse alienam? 263
- IV. Quid juris, si fur pecuniâ furtiva, vel quis alius pecuniis alienis rem aliquam, equum v. g. domum &c. emat? 264

§. V.

De pretio rerum venalium.

- Quaestio I. Quid, & quotuplex sit pretium rerum venalium? 265
- II. An licitum sit, quolibet pretio, pro libitu vendere, & emere? 266
- III. An & qualis sit obligatio servandi pretium legitimum, seu taxatum? 267

§. V.

ELENCHUS.

§. VI.

De circumstantiis & causis ob quas pretium augeri, vel minui, ipsæque res carius vendi vel vilius emi possunt.

- Quaestio I. Quae sint causæ, vel circumstantiæ, ob quas pretium rei taxatum, vel vulgare augere, eamque carius vendere licet? 268
- II. An dilatio solutionis sit sufficiens causa carius vendendi? sive an ex eo, quod quis creditur vendat, pretium licitè augere possit? 269
- III. Ob quas causas, vel circumstantias pretium rerum venalium minuire, easque minus pretio infimo emere liceat? 271
- IV. An liceat minoris emere ob anticipatam solutionem? 272

§. VII.

De Venditione rerum vitio laborantium; ubi etiam de doli, & fraudibus, quæ in Emptione Venditione committuntur.

- Quaestio I. An & quales teneatur venditor detegere defectus, vel vitia mercis? 273
- II. An, & quantum restituere teneatur, qui merces vitio affectas vendit? 274
- III. Quid Juris, si venditor rei propriæ substantiam, vel qualitates ignorans, unam pro alia, bonam pro mala, gemmam pro vitro &c. vendat? 275
- IV. An quis fundum, agrum, domum, vel aliud terræ spatium, ubi ingentem scit latere thesaurum, vel venam metalli, lapidicinas &c. validè ac licitè emere possit, absque hoc, quòd desuper moneat venditorem, vel saltem pretium augeat. Ib.
- V. An dolosè, & iniquè, an verò licitè agat, qui rem corrente pretio iusto emit, vel vendit, si scit, pretium paulò post minuendum fore vel augendum? Ibid.

§. VIII.

De periculo, & commodo, seu fructibus rei venditæ.

- Quaestio I. Ad quem pertineat periculum rei venditæ? 277
- II. Ad quem pertineat commodum, & fructus rei venditæ? 279
- III. Quale jus competat vasallo ratione Feudi? Ibid.
- IV. An & qualiter vasallo competat jus aut potestas Feudum alienandi? 283
- V. Quibus de causis amittatur Feudum vel finiatur? 284
- VI. Quis sit Judex oriente lite in causa Feudali? 287

TITULUS XXI.

De Pignoriibus, & aliis Cautionibus.

§. I.

De Natura ac Divisione Pignoris.

- Quaestio I. Quid sit Pignus, an & quomodo differat ab Hypotheca? Ibid.
- II. Quotuplex sit Pignus, & Hypotheca? 368
- III. Quinam aliquid in Pignus dare valeant? 370

§. II.

De Rebus quæ oppignorari, vel hypothecari possunt, & fructibus earum: ubi etiam de pacto Antichrifeo, & Legis commissoriae. Reiffentuel Jus Can. Tom. III.

Quaestio I. Quænam res Pignori, aut Hypothecæ subijci queant? 371

- II. An creditor uti possit pignore sibi à creditore in securitatem tradito? Ibid.
- III. Quid Juris de fructibus rei oppignoratæ, vel hypothecatæ? Ibid.
- IV. Quid sit, & an validum, licitumque sit pactum Antichrifeo Pignori adjectum? 372
- V. Quid sit, & an liceat pactum Legis commissoriae in contractu Pignoris? Ibid.

§. III.

De Juribus, Obligationibus, & Actionibus, quæ ratione Pignoris, aut Hypothecæ, tam ex parte creditoris, quam debitoris oriuntur.

- Quaestio I. Quid Juris creditori competat ratione Pignoris aut Hypothecæ, eidem pro securitate debiti constituta? 374
- I. Quæ sint Obligationes creditoris habentis Pignus? 376
- III. Quid Juris competat debitori ratione Pignoris? Ibid.
- IV. Quæ sint Obligationes debitoris, rem suam Pignori, vel Hypothecæ subijcentis? 377
- V. Quid, & quotuplex sit Cautio? Ibid.

TITULUS XXII.

De Fidejussoribus.

§. I.

De Natura & divisione Fidejussoris, & Fidejussionis.

- Quaestio I. Quid sit Fidejussor, & Fidejussio? 378
- II. Quotuplex sit Fidejussio? Ibid.
- III. Quomodo, & in qua causa fieri possit ac debeat Fidejussio? 379
- IV. Quinam Fidejuberere possint? Ibid.

§. II.

De effectibus Fidejussionis, videlicet, de Obligationibus & favoribus Fidejussoris: ubi etiam de Actionibus ex Fidejussione resultantibus.

- Quaestio I. Quæ sint obligationes Fidejussoris? 382
- II. Quales favores, & beneficia de Jure competant Fidejussori? & quid importent? 384

TITULUS XXIII.

De Solutionibus.

§. I.

De Natura Solutionis; ac iis, qui solvere possunt, & debeant: nec non de illis, quibus solvi possit, ac debeat.

- Quaestio I. Quid sit Solutio? 386
- II. Quinam solvere teneantur, & possint? 387
- III. An Successor in Episcopatu, Prælatu, aut Beneficio solvere teneatur debita ab Antecessore facta? 388
- IV. Cuiam fieri debeat, aut possit Solutio? Ibid.

§. II.

De eo, quod solvi, modoque, quo debitum solvi debet, ubi etiam de compensatione occulta.

Quæ-